

Brieven van Robert Crosbie – In Het Begin

[Deze brieven over doel, werk en streven van de G.L.T. zijn oorspronkelijk verschenen in *The Friendly Philosopher* (Los Angeles, The Theosophy Company, 1945, pp.363-415).]

VIII

VEEL LEDEN VAN DE VERSCHILLENDE theosofische verenigingen zullen natuurlijk bezwaar maken tegen onze conclusies en handelwijze, hoewel ze instemmen met onze vastberadenheid om ons strikt te houden aan de Theosofie zoals die oorspronkelijk werd opgetekend. Anderen, de 'old timers' die in deze verenigingen een leidende rol spelen, zullen zich krachtig tegen ons verzetten, hoewel zijzelf beweren H.P.B. te 'vereren'. Dit kan niet worden vermeden indien we trouw willen blijven aan onze uitgesproken doelstellingen, want die doelstellingen zouden zowel voor de leiders als voor de volgelingen in de verschillende verenigingen een radicale verandering van houding vereisen. Maar al degenen die er niet zo diep bij betrokken zijn dat ze filosofie, logica en feiten niet meer op hun eigen merites in beschouwing willen of durven nemen; al degenen die tot op zekere hoogte onbevooroordeeld zijn of misschien zullen worden, zullen enig onderzoek instellen en zullen in overeenstemming hiermee een betere zienswijze, een betere waardering verkrijgen van de noodzaak voor Eenheid op een *filosofische* basis. Deze indrukken zullen worden herinnerd wanneer deze Theosofen zelf – door gebeurtenissen in hun eigen belangstellings-sfeer – tot een heroverweging worden gedwongen. Laat ons dus vertrouwen hebben in de opgetekende feiten, de opgetekende wijsbegeerte en in het consequente voorbeeld gegeven door de ware Leraren, H.P.B. en W.Q.J.

Het sprak vanzelf dat u de kunsttentoonstelling moest bezoeken, maar het is jammer dat dit, door uw afwezigheid, de kracht van de bijeenkomst verminderde. Waar er zo weinigen zijn, wordt de afwezigheid van zelfs maar één iemand door allen gevoeld. Het verzwakt het krachtveld doordat de belangstelling op dat ogenblik is verdeeld; bovendien wordt de neiging om dat te herhalen gemakkelijk versterkt. Het lijkt er misschien op dat we van Theosofie een 'naijverige God' maken, maar het komt uit ervaring voort en wordt gegeven voor wat het voor jullie waard kan zijn. Het moet niet worden opgevat als een aanmerking op een bepaalde zaak of persoon, maar in het algemeen als een leidend beginsel. Ik weet dat u geen lauwe Theosoof bent, maar ik denk nu aan het voorbeeld dat aan jongere studenten wordt gegeven. Het is zo gemakkelijk, en vooral in het beginstadium, om het

enthousiasme voor het Werk zelf te verliezen door verspilling van energie in afleidingen die op zichzelf onschuldig zijn. Het is beter om ontspanning te nemen, of sociale activiteiten bij te wonen, op andere tijdstippen dan wanneer er bijeenkomsten zijn, als het werkelijk onze bedoeling is “aan het Onvergankelijke het veranderlijke te offeren.”

Een jaar geleden om deze tijd scheen ons wat sindsdien is gedaan en wat in de lucht hangt om te worden gedaan, heel ver weg. De G.L.T. heeft sinds haar oprichting flink vooruitgang geboekt en ze staat reeds stevig op eigen benen en begint haar stem in het land te doen horen. Toewijding heeft dit tot stand gebracht en is sterker geworden door de gedane inspanningen; dat is dus bemoedigend. Enkelen hebben al iets van de geest van deze beweging begrepen; naarmate de tijd verstrijkt, zullen er meer komen en sommigen van hen zullen ware strijders worden. Indien we ons hart aan de Zaak geven, zal de rest volgen.

Velen horen de Boodschap, maar weinigen slaan er acht op en van hen die er acht op slaan, zijn er weinigen die de waarschuwingen van de Leraren ter harte nemen. Sommigen denken blijkbaar dat alle waarschuwingen een soort boeman zijn om hun moed op de proef te stellen. Zij vergeten of veronachtzamen dat de ware toets niet over onze moed, maar over ons onderscheidingsvermogen gaat. Indien de wijsbegeerte juist is en de Meesters daarachter staan, dan is wat Zij zeggen betekenisvol. Zij hebben behalve waarschuwingen andere dingen geuit en die zijn ook betekenisvol, even volledig en even waar als hun waarschuwingen. De Theosofie is niet in strijd met enige vorm van religie, enige vereniging, enig mens, enige mening – hoezeer die ook in strijd met de Theosofie mogen zijn. Waar de Theosofie zich mee bezighoudt, door middel van hen die er, net zoals wij zonder enig mentaal voorbehoud dan ook, in geloven, is een strijd om *erkenning*. Theosofie heeft tot taak de verborgen zijde, de ware en innerlijke betekenis van alle dingen te verklaren, want zij is een vriend tot begrip en een hulp tot kennis. Een mens kan er zichzelf grondig door leren kennen. Door een verkeerd begrip van het ware Zelf hebben we al die religies, sekten, partijen en dogma's met al hun gevestigde belangen en de mensen die erachter staan. Het is het Karma van ons ras dat ons treft; dus zullen we er niet over klagen noch trachten het te ontwijken wanneer we ermee worden geconfronteerd. Wat we in andere opzichten als het slechtste zouden beschouwen, is het beste dat kon gebeuren indien we het in de juiste geest tegemoet treden, waarbij we gaandeweg ons Karma afwerken en onszelf tot betere werktuigen maken voor Hen. We werken niet vanwege ons eigen belang in de resultaten, maar voor de Meesters en de Mensheid. Dus zullen we blijmoedig opnemen wat er ook komt, en “genieten of verdragen wat het Hoger Zelf bij wijze van ervaring of discipline voor ons in petto heeft.” We moeten zonder twijfel of bezorgdheid voortgaan: beide zijn belemmeringen die uit de lagere natuur voortvloeien, niet uit de Hogere. We lijden en moeten blijven lijden door de lichamelijke en mentale

zwakheden van het ras. Dit alles kunnen we blijmoedig verdragen wanneer we werken voor een betere tijd, betere denkvermogens en lichamen, en een beter begrip voor de hele mensheid.

Er komen momenten in ieders ontwikkeling dat werk nutteloos en vervelend schijnt. Ik denk dat het vervelende karakter van het werk het opruimen van Karma is en het verhelderen van 'de omhulsels van de Ziel'. Wat ons verbittert, wat ons pijn doet, zijn onze persoonlijke verlangens, die niet worden vervuld, of waarvan we vrezen dat ze niet te vervullen zijn. Alles kunnen we doormaken, alles verdragen, als we denken aan het Zelf van allen. Door zelf over te geven aan Zelf is de Witte Adept geworden wat Hij is. We 'weten' dit alles heel goed, maar we missen de *realisatie* ervan; vandaar dat we de spanning dikwijls moeilijk te verdragen vinden. We moeten verdergaan en zoveel mogelijk in het Zelf verblijven en bij het Zelf stilstaan; iedere poging brengt het moment van realisatie dichterbij.

Door stil te staan bij onze inherente vervolmaakbaarheid, raken we onze onvolmaaktheden kwijt. Wat we het minst moeten betwijfelen, is de inherente vervolmaakbaarheid van alle mensen. Hier volgt een belangrijke verklaring van H.P.B.:

Ieder Ego heeft het Karma van vroegere Manvantara's achter zich. Het Ego begint met Goddelijk Bewustzijn – geen verleden, geen toekomst, geen afgescheidenheid. Dat is lang voordat het beseft dat het zichzelf is. Pas na vele geboorten begint het, door deze collectiviteit van ervaring, te bemerken dat het individueel is. Aan het einde van zijn kringloop van wedergeboorte is het nog hetzelfde Goddelijke Bewustzijn, maar nu is het geïndividualiseerd Zelf-Bewustzijn geworden.

Zonder dit gevoel van inherente volmaaktheid zou er niets zijn dat waard is om voor te leven: een paar jaar van 'genoegen en smart' en dan is alles voorbij en wat is er gewonnen? Wat we ook doen, we kunnen niet aan het Leven ontsnappen, want we *zijn* Leven – de hele tijd; de meesten van ons verwezenlijken slechts een gedeelte van de mogelijkheden ervan. Eens zullen we leren wat Leven werkelijk betekent. We werken naar dat doel toe, voor anderen zowel als voor onszelf – nu meestal voor die anderen "die nog minder weten dan wij", maar ook wij leren voortdurend. Is dit niet alle inspanning waard? Wij mensen brengen grotere offers dan we verwacht worden te brengen en voor oneindig veel minder – voor een paar jaar van twijfelachtig geluk en dan vergetelheid, voorzover we weten of kunnen zien. Dat we zelfs maar een weinig van het doel van het leven kunnen zien is al veel; het te voelen is nog meer; het te realiseren is te Leven. Als Nietzsche's leer juist is, hebben we een grote fout gemaakt. Wel, is dat zo? Nee, daarover bestaat geen twijfel; we hebben de volle zekerheid dat we het juiste doen door het Pad van de Meesters te volgen, de lijnen die door H.P.B. zijn aange-

geven. Dus wat maakt het uit of we verwondingen oplopen in de strijd voor Hen en voor de hele mensheid? We hebben iets tot stand gebracht, hoe klein ook. We hebben alles gedaan wat we konden doen en het gevecht gaat nog voort. Het is een Levensschool en alles wat op een gegeven moment tot ons komt, houdt datgene in wat we nodig hebben, of dit hard, lastig of prettig schijnt.

Het Werk is de compensatie voor de opoffering. “Niets kan worden verworven zonder opoffering”. Laten we Judge’s woorden ter harte nemen: “En toch zijn elk ogenblik, elk uur van de dag deze Meesters bereid en verlangend hen tegemoet te treden, die scherpzinnig genoeg zijn om hun eigen ware bestemming te zien en voldoende edel van hart zijn om voor ‘de grote Wees, de Mensheid’ te werken.”

IX

Er zijn vele ‘goede zielen’ die niet weten wat ze willen en daardoor in de Theosofie geen vaste basis hebben, hoewel ze deze aanvaarden als het enige dat waard is te worden gekend. Zij kunnen nergens ‘thuis zijn’. We hoeven hen niet op te gaan zoeken – ze komen uit zichzelf naar ons. Als we hen moesten zoeken, zouden we hen misschien laten lopen als zijnde niet van de juiste soort, of om een andere ogenschijnlijke reden. Er zijn er honderden die op een of ander verkeerd spoor terecht zijn gekomen. Ze hebben allen enkele goede eigenschappen – Karmische erfenissen; maar deze brengen geen Wijsheid noch Wil. Zij hebben begeleiding nodig, geen leiderschap. Studie en werk zijn hun enige redding en we kunnen hen allen helpen in de mate dat ons en hun Karma dit toelaat, al was het alleen door ons voorbeeld. Ons werk is voor alle Theosofen. Voorzover ik het kan zien, is de G.L.T. de enige ware ‘olijftak’ in de Beweging, want zij staat voor vrede met allen, in eenheid van doel, streven en lering.

Waren Theosofen op deze basis bij elkaar gebleven, dan zouden meningsverschillen nooit zijn voorgekomen en de vele bijzaken zouden geen kans hebben gehad. Wat een Karma voor de schuldigen en voor de wereld! De onwetenden houden zich bezig met voorwendsels en beloften, en terwijl sommigen onwetend blijven, zal een niet gering aantal zich aan tovenarij van de ergste soort overgeven. De onnozelen zonder onderscheidingsvermogen in al die verenigingen maskeren wat er achterligt omdat zij niet in staat zijn te zien dat zij voor zelfzuchtige doeleinden worden gebruikt. Dat is het betreuenswaardige ervan. De grote meerderheid van de mensen spot met het idee dat iemand occulte vermogens ten kwade zou kunnen bezitten.

Dit is het mysterie van het menselijke denkvermogen. Daar het scheppend is, begiftigt het elk van zijn gedachtevormen met leven en bestaan, maakt

voor zichzelf afgoden naar zijn eigen beeld en tracht dan gehoorzaamheid van anderen af te dwingen. En wat voor afgoden scheidt het – monsters en vampiers! Deze dingen zijn niet aangenaam om over na te denken, maar zij bestaan. We kunnen er onze ogen niet voor sluiten en we moeten al degenen die we kunnen, waarschuwen en wijzen op het ZELF als onze toevlucht. Als Theosofen de enige veilige, ware en koninklijke weg willen volgen, moeten ze personen en leiders vergeten en naar de Beginselen luisteren en trouw blijven aan Hen die ze bekend maakten. Teneinde aan H.P.B. en W.Q.J. trouw te blijven, moeten ze de lijnen volgen, die door de Leraren zijn vastgelegd. Als we trouw zijn aan H.P.B. en W.Q.J. en waar zij voor staan, zal men ons niet zien aanlopen achter leiders, die roepen “kijk eens hier, kijk eens daar.” Velen zijn “met hun afgoden vergroeid: laat hen met rust”. Maar waarschuwingen aan aspiranten zijn altijd gepast en waar we voor anderen gevaar zien, is het onze plicht te waarschuwen – niet uit tegenstand voor iets anders dan die dwalingen en verkeerde praktijken die schadelijke gevolgen aanrichten. Theosofen moeten dwaling aantonen door vergelijking met Theosofie. Methoden moeten verschillen al naargelang tijd, plaats en omstandigheden. Slechts weinige denkers, en vooral zij die door ‘de verlokking van het occulte’ worden aangetrokken, zijn in staat toepassingen in enig breder verband te maken. Zij moeten worden gewezen op de verschillen. We moeten leren dat de manier om waarheid aan te bieden erin bestaat om verschillende geloofsovertuigingen in het licht van de waarheid te onderzoeken, niet om met overredende pogingen een ander ‘in het nauw’ te drijven. Zelfs een dier biedt weerstand als het in het nauw wordt gedreven; dus de juiste manier om aandacht te krijgen voor de ideeën die we aan te bieden hebben, brengt een volmaakt gevoel van vrijheid aan de kant van de toehoorder, zowel als aan de kant van de spreker met zich mee.

In deze dagen van bekeringsijver en propaganda voor allerlei soort ‘ismen’ is er des te meer behoefte aan verdraagzaamheid als we die openingen willen vinden in het denken van anderen waardoor mogelijk vragen kunnen worden opgeroepen. We kunnen bij wijze van voorbeeld alles naar zijn wezenlijke inhoud onderzoeken om dan daar tegenover het theosofische perspectief, dat met de natuur als geheel overeenstemt, te presenteren.

De Beginselverklaring van de G.L.T. zou de aandacht van elke onbevooroordeelde Theosoof moeten verschuiven van vormen naar beginselen. Zij verschaft een ware basis voor studie en werk. De redelijkheid ervan zou velen moeten opwekken aan zichzelf te gaan werken. De deur is open voor allen maar we kunnen degenen die willen luisteren noch denken, niet helpen. Ik was geamuseerd over een bewering gepubliceerd in het Besant-tijdschrift, dat de G.L.T. “een afscheiding van [de Theosophical Society van] Point Loma” is. Ik vraag me af hoe ze deze gevolgtrekking maakten? Daar de G.L.T. hoofdzakelijk is samengesteld uit Theosofen uit verschillende organisaties zou ze eerder een ‘afscheiding’ kunnen worden genoemd van al

die groeperingen! Het feit dat de G.L.T. buiten alle organisaties staat en zij geen eigen organisatie heeft, schijnt niet opgemerkt te zijn door hen die ons, zowel als zichzelf, in een bepaald vakje zouden willen stoppen. We kunnen het aan de tijd overlaten om de waarheid recht te doen. Naarmate de jaren voorbijgaan en de G.L.T. door haar vruchten beter bekend zal worden, zal het steeds moeilijker worden voor hen die hun gram willen halen ons anders te etiketteren dan als rechtschapen Theosofen, die beslist iedere aansluiting met welke theosofische organisatie ook afwijzen, maar altijd in volledige sympathie zijn met onze mede-Theosofen van iedere organisatie of van geen enkele. Toch moeten we erop letten de indruk recht te zetten, waar die ook bestaat, dat de G.L.T. een afscheiding of opvolging of iets anders is dan een organisme om eenvoudigweg Theosofie te bestuderen en toe te passen. Kan een oprechte student de dingen waarnemen die in naam van Theosofie worden onderwezen en gedaan en niet in staat zijn de schreeuwende behoefte te zien aan juist een organisme als de G.L.T.?

Sommige overigens trouwe Theosofen denken dat de Beweging voor deze eeuw heeft gefaald als gevolg van de onenigheden en de foutieve leringen die duidelijk aan de dag treden. Ze zouden moeten bedenken dat de Meesters nooit ophouden te werken en dat het altijd mogelijk is voor zelfs de eenvoudigste Theosoof die voldoende scherpzinnig en menslievend is om Hun poging te helpen. De weg om de waarheid te kennen is terug te gaan naar wat de Leraren zelf hebben gegeven, zowel in filosofie als in het juiste werk. Indien dat wordt gedaan, zal men zien dat er in de G.L.T. “noch onbestendigheid is; noch een zweem van verandering van richting” wat betreft de lijnen die door de Leraren zijn aangegeven. Telkens weer is het nodig dat we onder de aandacht brengen van al die ontmoedigde of verbijsterde Theosofen hetgeen H.P.B. in 1888 aan Judge schreef:

Eergisternacht werden mij in vogelvlucht de Theosofische Verenigingen¹ getoond. Ik zag enkele ernstige, betrouwbare Theosofen, gewikkeld in een strijd op leven en dood met de wereld in het algemeen en met andere – slechts formele maar ambitieuze – Theosofen. De eersten zijn talrijker dan je misschien denkt en zij *behaalden de overhand*, zoals jullie in Amerika *de overhand zullen behalen*, als jullie slechts toegewijd blijven aan het programma van de Meester en trouw aan jullie zelf.

En verder: “Want het is alleen als de Kern is gevormd, dat de groei *kan beginnen*, die in komende jaren, *hoever ook in de toekomst*, zal eindigen in de vorming van dat lichaam dat we op het oog hebben.”

Door slordig lezen hebben studenten veel gemist. Indien dit een Beweging is die door de Meesters wordt geïnspireerd en als H.P.B. en Judge Hun woordvoerders zijn, dan is het noodzakelijk te zoeken naar de betekenis

¹ Hoewel er toen nog maar één bestond! [NvdR]

achter de woorden die Zij gebruikten. Denken dat de poging had gefaald en dat het geen zin had het nog verder te proberen zou getuigen van gebrek aan vertrouwen in de Meesters en van een misvatting van de grote occulte wetten die een beweging als deze leiden. “Het wiel der Goede Wet draait gezwind voort. Het maalt bij *nacht* en dag. Het scheidt het waardeloze kaf van het gouden graan, de afval van de bloem.” Dit moet op de Beweging van toepassing zijn, evengoed als op al het andere – daar het Universeel van strekking is. Ik kan mij niet voorstellen dat Zij woorden doelloos gebruikten; aan ons en aan allen die Hen zouden willen dienen, valt de taak ten deel Hun Leringen steeds weer toe te passen. Er bestaat geen tijdslimiet voor pogingen ❧

Robert Crosbie

